

GAZETA TRANSILVANEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Dumineac'a,
Foi'a, candu concedu ajutóriile. — Pretiulu:
pe 1 anu 10 fl. pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl.
v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatória.

Brasiovu 17|5 Iuliu 1867.

Se prenumera de c. r., si pe la
DD. corespunde Pentru serie 6 cr.
Tacs'a timbral, cr. de fisare pu-

MONARCHIA AUSTRIACA. Transilvania.

P e r i c l e s.

(Dedicoat candidatilor la ministerii.)

A nu fi domnitoru si totusi a domni, a tiené in frenu si in supunerea catre legi pe unu poporu fórte cerbicosu, fórte capritiosu si iubitoru de a domni elu insusi, cu alte cuvinte: a sustiené ordinea, securitatea publica, a nainta prosperitatea poporului, a multí puterea, gloria si splendórea statului cu ajutoriulu unei democratii desfrenate — éca genial'a arta, pentru care Pericles merita dela istoria numele celui mai mare barbatu de statu din tota Grecia antica. Ore inse pentruece a fostu si mai este inca pana in diu'a de astazi atatu de anevoia pentru barbatii de statu a imita in faptele loru pe Pericles, pentruece altii nu sciu conduce, rege, corege, chiaru guberná pe poporu asié precum a sciutu Pericles?

Se cercamă să ne da responsul la acestea întrebări prin împărtășirea catorva trăsuri din viața numitului bărbat de statu.

Pericles fioului generalului Xantippus se tragé din familia patriciana a Alkmäonidilor din Aten'a, care erá totnodata si un'a din cele mai bogate. Elu erá unulu din ómenii cei mai frumosi, incat cu frumséti'a lu intrecuse numai Pisistratus. Dela natura erá daroitu cu minte fórte agerø, éra parintii sei ingrijisera a'i da crescerea cea mai bona. Fiindu Pericles inca june, nu se indestulà cu ceea ce invetiase dela dascalii dati lui de parintii sei, ci din indemnula propriu merse mai departe, luà adica lectiuni din filosofia cu scopu cá se pôta strabate statu mai bine in secretele omului si in ale naturei preste totu, ascultà si pe profesorii din arte, din sciintiele de statu si din retorica, éra apoi in totu cursulu vietii sale conversa bucurosu si multu cu cei mai renumiti barbati de spiritu genialu si de caracteru ce insufla stima. Alatur ea cu acei amioi ai sei erá si o femeia, Aspasia, venita din Miletu la Atin'a, un'a din femeile cele mai de spiritu si mai luminate din timpurile vechi, a ororu conversatiune este totudeauna nutritore si desteptatoré de spiritu. Mai tardiu Pericles despartit u de prim'a socia marginita la minte luà pe aceeasi Aspasia de nevasta.

Pana aici aveam dinaintea noastră pe unu omu tineru nascutu din o familia patriciana, frumosu, bogatu, mintosu, inventiatu si ce e mai multu, de spiritu genialu. Se vedem⁹ acum, in ce modu s'a folositu Pericles de atatea talente ale sale spre binele si glori'a patriei sale.

Spre a judecă virtutea civilă a lui Pericles trebuie se premitemu, ca în dilele sale constituținea republicei attice era cea mai democratică din tōte, era poporul din Atin'a după natură și temperamentul seu celu mai nesuferitor de frēu. Perioles că aristocratu favoră și mai multu pe democratia în contra vointii celorul alti conducatori din aristocratia, în catu adesea se pară că este pe aprope se scape frenele din mana. Se pare inse ca secretulu artei lui Pericles stă intru a lasa pe greci după natură loru se se certe, injure, tocma se se și bata intre sine, pana candu séu li se ură loru insile, séu ca Pericles le arată prin a dōu'a mana cate unu periculu din afara, candu apoi elu adunandu-i se scia folosi minunatu de ocasiune sprea'mu-stra, invetia și indupleca se decreteze în afacerile statului mai totudeau'nă după voint'a lui. Alte dati Pericles lasă pe poporu inadinsu, că în adunarile sale se desbata și decida cate o secură, cate o lege séu pericolosa séu incai ridicula, după aceea la alta ocasiune 'lu apucă si in

cuvante vibratore că radiele luminei arată ómeniloru marimea erorii lor, éra uneori ii si mustrá aspru. Cam asemenea manopere s'au vedidu pana la 1848 luanduse de catra unii barbati de statu facia cu mai multe municipalitati din Ungari'a si Transilvani'a compuse din boierimea infumurata, cerbicóea, ignoranta si sfasijeta de patime. Dómne cate hotarari de a le adunariloru marcale (Korts) remané de risu si de bajocura !

In statele antice republicane nimeni nu poté fi barbatu de statu, déea nu erá si retoru bunu, ba fara art'a retoricei nici ca te puteai renumerá intre ómenii cultivati. Díen asié, dara apoi libertatea le si lasá ómeniloru ocaasiuni in-miite de a vorbi si a se deprinde necurmatu in art'a retoricei, candum contra in statu despotice ómenii isi uita chiaru o parte mare a limbei, pentruca li s'a rapitu orice ocasiune de a o vorbi. De aici iti poti esplica, pentruce in statele despotice popóra intregi simtu o saracia atatu de mare in limb'a loru si sunt silite a imprumuta multime de cuvante dela altii. Pericles erá primulu oratoru din timpulu seu, in catu connationalii sei elinii ii pusesera conumele de „olimpicu“. Cuvantele sale se asemená cu fulgerulu si cu trasnetulu si nemeria totu că a-cestea. Acelu barbatu nu cautá in cuventarile sale arta prea multă, nu prea observá formele prescrise de legi, nu alergá dupa flori, figure si metafore, ci cautá simburele lucrului si ajutatu

metator, ci cauta simburile lucrului si ajutata de inalt'a sa cultura filosofica tindea a indu pleca pre greci mai multu numai prin puterea adeverului, figurele si tropii venia apoi de sine si pe unde li se simtia trebuinta'. Multe din cele duse de Pericles se puné poporului precum se dice, in nase, din care causa multi infumurati si ingefati seu si ametiti de sofismele altora ilu injura, lui inse de asemenei omeni nu i pasá nimicu, pentruca nu ave trebuinta nici de servitulu, nici de votulu si cu statu mai pucinu de gratia seu de banii loru. Pericles n'a cerutu niciodata vreo deregatoria publica, nici vreo distinctiune dela poporu, ci numai deca poporulu l'a alesu si distinsu singuru din indemnulu seu, a primitu onórea pre catu timpu i s'a datu. Oricandu Pericles fu insarcinat cu administrarea finantelor statului, seu cu conducerea lucrarilor publice, dupa man'a lui s'a vediutu numai sporiu si economia intielépta, nici ca au fostu grecii in stare de a proba in cursu de ani treidieci pre catu au fostu ei condusi de Pericles, ca acesta s'ar fi atinsu de banii tesaurului publicu si ar fi luatu pe sam'a sa mai multu decat ceea ce i se cuvenia lui dupa invoiéla. Nici de coruptiunea persónei sale cu bani nu a pututu fi vorba vreodata.

Pe timpul lui Pericles cetățenii, coloniile și supusii Atenei era pana la 25 milioane. Usior se poate părea, oata grija face guvernului să adunărișoara legislative unu asemenea număr de oameni; însă locuitoarii capitalei cu caracterul loru celu parte resfătătoare spulberată dă grija cea mai mare. Midilocașele de viață eftine și petreceri gratis, era de către nu, guvernului cadă și popularitatea celor mai iubiti concetățieni era imortentată. Pericles sciul îndupăecă pe atenieni că se fundează o multime de colonii nouă, se imparte bucate gratis, adică pe spesele statului, se naltă mai multe edificiuri publice mari, la care profesionistii și artistii se fac ocupati. Totuși Pericles introducește mai multe festivități publice afară de cele vechi, la care concetățienii se întâlnesc împreună, însă astăzi, în catu săptămânal se fac însoțite de mai multe producții artistice, de cuventari și prelegeri literare. Fără petreceri de felul acesta atenienii nu ar fi putut suferi nici unu anu de dile. Pericles asediă unu fond, numit Theorikón, din alu căruia venitul se platea intrat la teatru pentru toti cetățienii saraci.

Pericles a introdusu nu numai platile pentru judecatori carii pana atunci functioná gratis, ci si unu felu de onorariu séu despagubire de 1 pana la 3 oboli *) pentru cetatienei mai lipsiti, numai pentrucá se mérga regulata la adunările publice. Totu Pericles a introdusu si soldulu pentru cetatienei carii trebuea se mérga la resboiu. Acelu soldu era la pedeștrime cate 4, la calarime cate 6 oboli, éra pentru oficieri indoitui. Aici se cuvine a inseamna, ca aurulu si argintulu pre timpulu lui Pericles avea in Grecia valóre de siese pana si optu ori mai mare decatul in dilele nóstre, éra produptele era atatu de eftine, catu o familia de profesionistu se ajungé pe anu cu 200 fi. argintu dupa banii nostrii.

Pericles a datu probe de marimea sufleteasca nu statu in timpu de pace, catu maialesu in timpurile belice si mai presus de tot pe la an. 1430 in. de Christosu, candu o ciurma infriicosiata rapi mai multe mii de omeni, intre care au fostu si doi fii ai sei, sor'a sa, alte ru denii si amici. In an. 429 muri si Pericles infranta de atatea loviturile ale sortii.

Prin staruintia lui Pericles s-au inaltiatu in Aten'a: Parthenon, celu mai mare templu alu Minerrei si totu din marmoru, statu'a inel din auru si fildisiu; Propylee, seu porti, fortificatiuni si locuintie pe calea catra fortaréti'a Acropolis; Odeum la pól'a Acropolei, unu palatu destinat pentru concerte poetice si musicale, fara care atenienii nu aru fi pututu trai, mai multe Sto a seu sale facute pe colóne si catra strata deschise. Phidias, celu mai mare sculptor elinu, mai multi architecti si zugravi renomiti, filosofii Anaxagoras, Archelaus, e. a. au fostu contimpurani ai lui Pericles. Cultur'a elina se afla pre atunci in culmea sa.

G. B.

Brasiovu 15 Iuliu n. Dupa unu timpu
ploiosu si mai multu recososu de doua septe-
mani merita ca se rearuncam cu cautatur'a nostra
catu se poate mai departe prin tiéra.

Riurile prin esirea loru n'au stricatu preocat u se temea locuitorii. S'au innecat u unele fenatii, vorbindu inse preste totu, fenu va fi estimpu intreiu mai multu decat u in an. tr.

In partile mai caldurișe ale tierii secerisiulu merge nainte; pe la Aiudă se începă din 1-a Iulie cu holdele mai veratice. Pe la noi secerisiulu se va începe numai pe la finea lunii c. Granatie voru fi de ajunsu și pe elocurea în prisosu, graulu inse în mai multe hotara este tetiuncosu. Papusioiulu se arata mai preste totu prea frumosu. Viile inca promită unu culesu bogatu.

In piati'a Sibiului pretiurile bucatelor
erasi s'a urcatu, ceea ce nu se poate explică
altele mintre, decat ca amu ajunsu in luna candu
omenii se afla precum se dice intre panii, adica
nici la mora, nici in cosig. —

— Din Ungaria aflam după foile agro-nomice și industriale, că până pre la 10 Iulie secerisiala în o parte mare a terii se finise; cu tot ce acestea preturi cerealelor anume la Pestea încă totu era urcate din cauza timpului ploiosu și recorosu, cum și pentruca s-au și aratatu cumpăratori cu ridicat' a din teri straine. De altmintrea se vede tocma și din unu cerou-lariu dela 5 Iuliu alu ministrului din laintra, că recolt'a din estimpu va fi mai preste totu buna, din care cauza ajutorele pentru cei lipsiti s-au și precurmatu. Înse din o publicatiune dela 9 Iuliu a magistratului pesteanu aflam și atata, că în lunile din urma locuitorii abie plătira cate $\frac{1}{6}$ parte a contributiunii pe care o

*) 1 obolo ar face cam 7 cri v. a. séu cam 20
parale romanesci.

ca darile se scotu si acum totu cu ecsecutiuni ca si sub austriaci, inca si mai reu. Fórte reu semnu acesta, mai alesu candu este sciutu, ca numai restantiele din alti ani in Ungaria trece preste 20 milioane, (si in Transilvania preste 2 milioane). —

— Din institutulu orbiloru dela Brasovu esira in dilele acestea cativa insi vindecati de plin, prin urmare s'au deschis locu pentru alti nemorociti. —

R e a l e g e r e a d e p u t a t u l u i E m i l u T r a u s c h e n f e l s pentru diet'a ungurésca decurse aici in 14 si 15 Iuliu, inse cu o nepasare mai batatoré la ochi decatul chiar si cea de deuadi a lui Fr. Börmches. Lasam ca dintre romani nu s'a vediutu mai nici unul pe la urn'a electorala, inse si dintre sasi, tooma si dintre unguri au luat parte atatu de pucini, in catu „Kr. Ztg.“ Nr. 111 se vede silita a suspira si a'si descoperi ingrijarea sa pentru o asemenea nepasare a poporimii catra celu mai scompus dreptu alu seu, pentruca in adeveru din intrég'a poporime a cetății si a districtului in suma totala aproape 90 mii abie se induplara 758 insi a lua parte la alegere, candu din contra la alte ocasiuni, éra mai alesu in an. 1863 ómenii erá forte jaluzi pentru dreptulu loru că alegatori, éra acum o marturiscese insusi redactorulu, ca cetatiunii provocati, indemnati si rugati nu se miscara din locuintele sale.

Care se fia causele acestei nepasari? Kr. Ztg. le scie forte bine, éra noi asteptam dela lealitatea acestui diariu că in altu Nr. altu seu se le arate pe facia cu atatu mai vertosu, cu catu ne este cunoscetu, cumca totu asemenea nepasare se mai vedi inca si in alte cateva cercuri electorale, ba se si audira voci dicundu: alégase oricine, mérga cine va vrea, noua ne este totu un'a.

Kr. Ztg. tiene ca asemenea nepasare ar fi pericolosa. Se pote; noua inse ne-ar veni se intrebamu: Este ea firésca, séu maiestrata?... —

Clusiu. Consulate si starostii unguresci in Romania si regularea colonisarii secuiloru. In „Kol. Közl.“ Nr. 83 din 13 Iuliu a. c. Dr. Ios. Oroszhegyi publica unu articolu prea interesantu, in carele afia ca ratacescu toti acei publicisti maghiari, carii pretind că emigrarea secuiloru in Princeptatele romanesci se fia impededata, candu aceea ar trebui numai regulata. Atatu din acésta causa, catu si din altele mai multe care se si enumera, este de trebuinta absoluta, că Ungaria in calitatea sa de statu independinte se'si aiba consolate si starostile sale, că suditii corónei unguresci se nu mai fia lasati in grija si gratia consuliloru si agentiloru austriaci, nici in prada auctoritatiloru romanesci pamentene. Consulate unguresci trebuie se se infinitizeze cu atatu mai virtosu, cu catu, precum sustine totu Dr. Oroszhegyi, tierile romanesci to tu-de-a una au statu in conexiune cu coróna ungurésca. De spesele intretinerii consolateloru unguresci in Romania, numitului Dr. Oroszhegyi nu'i pasa, pentruca se pote da drumul la mai multe „adunaturi“ de pe la consolatele austriace. In urma dn. doctoru ne spune, ca elu inca a recursu la ministeriulungurescu pentru unu postu de consulu ungurescu in acele tieri ale corónei unguresci.

In acelui Nr. 83 unu altu publicistu, adica Dion. Losonczi pretinde, că comitatulu Temisiorei si Bacsa (serbésca) se fia colonisate ne-aparatu cu secui.

Nu scimu déca tóte acestea se proiecteza din nou si cu tóta seriositate dupa instructiuni luate dela Bismark séu dela Kaiserfeld. . . . — (Vedi si scrisoarea ambasadorului prusianu din Vien'a catra ministrulu Bismark cu privire la dualismu . . .). —

M. Osiorheiul. Aici a esita la lumina unu opisoriu de interesulu economiei populare, datu la lumina de Lad. Berzenzey. E de a junsu se cunoscemu titululu acelu opu, că se aiba fia-cine cuiositatea de a-i sci cuprinsulu. Elu pôrta titlu: „Memorialu in caus'a introducerii fabricatiunii de arme pe pamentulu secuiescu.“ Cu buna séma, Berzenzey are intentiune a ajutá la punerea in fapta a egalei indreptatiri cu projectulu acestu arsenalisticu. —

Huedinu. Din diurnalele maghiare circuléaza acum si prin cele germane unu casu de superstitione, care arunca o pată degradatiora asupra unui preotu romanu Teodoru Popu. Se scrie ad., ca locutoriul din comun'a Filda de midilou din caus'a unei secrete mari luara

refugiu la rugatiuni catra Ddieu pentru plòia, ér' preotulu Teodoru Popu a datu ordine, că poporul se dè clopotele diosu din turnu si se le scalde in apa, ca numai atunci va ploá. Poporul facu acésta si scalda clopotele in riulu Almasiu si din intemplare ploua dupa aceea, ér' poporul va crede, ca pentruca a scaldatu clopotele, a venita ploia. — Aici se tiene o lectiune la preotime, că se invetie catu de pucina fisica, că cunoscundu legile naturei se invetie si pe poporu a nu oauta refugiu la credintia desiréta, ca-ce numai vin'a loru e, déca poporul nu ambla pe calea adeverului. — Respectivulu preotu e detorius onorei sale si a corpului seu a esí cu adeverul lucrului la lumina, ca in secululu luminei nu putem crede, ca unu preotu ar invetiá pe poporu la astufeliu de superstitioni. —

Cerculu Cosiocnei, 9 Iuliu 1867.

Am lesu in jurnalulu „Magyar Polgár“ nr. 25 din 16 Iuniu plangerea unui corespondinte, in contra poporului din cerculu Cosiocnei, si ou deosebire contra poporului romanu din comun'a Rediu, cumca elu nu scie respecta de ajunsu membrui comisiunei tramisi din partea scaunului clusianu, pentru verificarea mesurisulu facutu de mesuratoriul L. in privintia ocmasarei pamentului. —

E probat si constatatu, cumca romanulu nebulu de la natura s'a, necum se nu scie de ajunau respecta pre mai marii sei, ma si catra aceia se adresása cu: me rogu de iertare Maria T'a, cari nu sunt demni nece de onorate domnule si numai cu vestimentele se deosebescu de elu, — altu cum acésta plangere seu mai apropiatul dicandu, acésta calumnia, nece de cum nu se poate atribui poporului romanu din comun'a mentiunata, ci mai vertosu posesorilor maghiari ale aceiasi comune; caci descalecandu comisiunea verificatoria la rogarea posesorilor maghiari in comun'a, dnialoru siu inchisul portile de membrii comisiunei, toti incepandu dela celu mai mare, pana la celu mai micu; nu din team'a de focu precum i place cerepondintelui a dioe, nu, caci judele cercuale a pusu 60 vigilatori, era una fapta neaudita, in una comun'a constatória cu micu, cu mare din una mile da suflete se fia 60 vigilatori, cu acesta fapta dnia s'a n'a voită alta decatul se demustre, ca poporul comun'e Rediu e faru si aprinditoriu; apoi se vedem 6 ore poporul romanu meritiza acestu nume séu unii din posesorii maghiari? Din acesti 60 vigilatori mai susu amintiti 30 erau renduiti pentru curtea posesorului care acum numai de cateva septembani s'au eliberat din temnitia dela Clusiu, si in 5 Iuliu fu prinsu cu unu armasariu celu pilira dela dn. Bárdosi negotiatoriu in M. Osiorheiul; nu sciu respectivulu dnui posesore acasa au voită alu duce se se negotiatorésca cu elu că si cu curudiulu semanatu in inmasiu séu aiurea, destulu, ca l'au furat si l'au prinsu si arestatu in Turd'a. — Mai departe acea plangere a lui corespondinte, ca comisiunea a fostu necesitata a parasi comun'a, inse flamendi si că apostolii, inca nu e vin'a poporului; ca elu fara de ai chiamá la demandarea judelui comunale ia primitu in quartiru pre done 6 ore si că pre nescari ospeti nechiamati; unde incepandusi agendele, se observa, ca abia s'au verificat la doi ómeni mesurisulu, si era lips'a de patru pamenturi; dintre cari unulu intrebantu, ca unde'i sunt pamenturile, au dobândit una injurare dela mesuratori, la care omulu firesce amesuratul consuetudinei vecchi au tacutu, totusi dupa decurgerea acestorui două ore, neavendu incutirantele cu cei provedea că pre nescari ospeti neasteptati si vediendu si altcum, cum e de neadeveratul mesurisulu, au rogatu comisiunea vediendu, ca in locu de a verificá i injura, se mérga la dnii posesori maghiari, că la unii, cari iau invitatu, si su altecum mai apti de ai provedé cu celea necesarie, ca era timpulu prandialui trecutu, cari apoi neprimindu au fostu necesitati asa luá oalea pre diosu si flamendi catra Clusiu, pre diosu pentruca n'au visat se nui primésca aceia, cari iau chiamatu, ci si voru petrece mai multu timpu in comun'a, din care causa siu si tramisu trasurile cu cari venisera acasa; — si flamendi — pentruca n'au sperat, ca i chiama la balulu cu traist'a (tarisnyásból) si nu s'au proveditu cu mancare. Din acestea judece onoratulu publicu cetitoriu, ca auctoritatea scaunului nu sta inviolabila inaintea posesorilor maghiari din comun'a Rediu. Au voită dura lui corespondinte lui „M. P.“ a dice, ca nu are

anoritate? Nici acésta nu e mirare, ca a nu fi respectat de unul, care acum se eliberéza din una temnitia, si cade intru alta, nu e unu ce asié miraculosu. —

— p.

Vien'a 23 Iuniu 1867.

Onorata Redactiune! Prin invinuirile si atacurile, ce „maioritatea junimei rom. stud. din Vien'a“ in Replic'a sa publicata in „Albin'a“ diu 3 Iuliu a. c. mi-le fece mie si respective seminariului gr. c. centr. de aici, subscrisulu me vediul provocat a arestá intr'unu comunicat de totalui obiectivu, cum acele invinuiri si atacouri sunt lipsite de orice temei indreptatoriu. Redactiunea „Albinei“ ince publicandu comunicatul meu mi'lui ciungari, lasandu afara din elu fara scirea si voi'a mea intregu pasajulu penultimu, pasajiu de capetenia, in carele spre comprobarea assertelor mele produceam cateva exemple. Numita on. Redactiune si laea acea neusitata libertate din causa, ca-ci — precum mi se respică dupa aceea — acelu pasajiu ar cuprinde inventive personali (?). Deci in interesulu mai cu séma alu seminariului atacatute rogu, on. Redactiune, se binevoiesci a publica in columnele „Gazetei Trans.“ netrunchiat comunicatul din vorba in vorba precum urmáza:

Domnule Redactorn! Aibi bunatate si mi fa sîreloru urmatorie pucinelu loou in diariela „Albin'a“ celu redigi.

„Maioritatea junimei studiouse din Vien'a in Replic'a sa publicata in Nr. de eri 3 Iuliu a. c. alu „Albinei“ in contra principiului moralei „Nemo præsummandus malus, donec probetur“, mi face imputarea in respectu moralu destul de grea, cumca eu anuntandu in „Sionulu r.“ trimiterea adresei celor 38 de studinti rom. dela universitatea Vienei catra corifeulu anteluptatoriu natiunaiu m'asi fi facutu, ca nu cunoscu cuiatu numerulu adresistolor, dicundu, ca adres'a laudata este subscrisa de „vreo 50“ de teneri.

Eu am mai fostu declarat uodata in fóia ce o redactezu, si declaru prin acestea de nou, cumca eu prin acele ouintiele am intielesu (si eram in buna credintia, ca dupa usul limbii asisiderei va intielege fia-cine) numai unu numera aprosimativu de 50. Mie nici prin minte nu mi-a trecutu, ca cineva in acea scurta notitia si respective in acele doue cuvinte pre catu de nevinovate pre statu de respicate se vrea a gasi nodu in papura si a calari pre ele pana la grátia.

De poteam eu prescf acésta, atunci pentru tota lumea nu lipsiamu a compune acea notitia estmodu: Adres'a, prin carea junii trimitatori pre sine s'au onoratu, mi se spune că e subscrisa de 48 si eventualmente va fi subscrisa de 50 de insi; ca-ci adica pre candu feoi eu acea notitia la adres'a punenda dejá pre posta se mai asteptau inca subscriptiunile domnilora studinti H. si C., cari apoi in fapta s'au si intarziat dela subsciere. Dreptu ce chiara de puneamu eu simpleminte numerulu rotundu de 50, inca n'asi fi comisul peccat de morte, fiindu in fapta 50 de trimitatori; cu atatu mai puçinu era dara vreunu temeiul plausibilu, de a se acatiá de vorbele „vreo 50“ că scaiul de óie. De unde urmáza, cumca domnii 24 de contraprofesionali mai taru se acusa, decatul se esousa, candu 'si cauta refugiu la invinuiru luate din serinu si fara picu de temeu, cum e si prefectoria, ou care dupa mic'a acea notitia nici unu omu cu judecata drépta nu me va poté invinui.

Că fostu alumnu si de prezinte superioru in seminariulu gr. cat. centr. dela St. Barbara nu potu se nu indreptu cu o cale si acea assertiune gresita din replic'a memorata, ca „d. stud. G. Rusu ar fi sustinutu cu mancare din partea seminariului gr. cat. centr.“ si „d. L. Simonescu s'ar bucurá de asemenea favoru din partea seminariului, că d. Rusu“, si ca acésta binefacers s'ar seversi cu scopu că „cineva pentru unu tipu capetatu din gratia si prisonti'a seminariului se'si vonda convingerea si interesele cele mai sacre si scl.“

Adeverulu e, ca neducundu rectoratulu atinsului institutu regia casei, ci fiindu asta esarendata, seminariulu insusi nu e in stare a sustiné pre nimene, afara de seminaristi. Dara clericii romani, miscati de iubire crestinesca si fratiésca catra compatriotii loru, de mai multi ani incóce se indatinu a se pune „per tur-

Cronica esterna.

num" eate doi la olalta, impartiendu una per-tiune din mancarile de pre diu'a aceea intre sine, pentrucă a dôu'a portiune se o pôta dâ intréga cutarui studinte romanu din cei mai fara midi-lóce, ajutorandu astfelui in fiacare anu cate doi trei teneri romani depre la celealte facultati. Era intre acesti'a stipendiul multu-meritatii si ilustrei familie Mocioni d. L. Simonescu nu este si n'a fostu niciodata nici macaru una dî, ca n'a avutu lipsa. Nici au seversitu séu se-versiescu numitii clerici gr. cat. acea fapta cu intentiunea de a cumpără printr'ens'a oonv-gerea ouiva, fie relegiosa, fie politica; ci bine-facerea loru a purcesu din acelui indemnu cu-rat, ca sincer'a loru iubire crestina si patrio-tica romana catra fratii colegi le unu tata si de o mama se'si o demustre si in fapta, ér' nu numai prin cordiala intempinare si conversatiune, de cate ori domnii esternisti au bunatarea de ai cercetá in seminariu. Clericii din vorba, deco-راتi in replica cu epitetulu de „amici ai jesui-tiloiu", n'a intrebatu vreodata, óre e cutare teneru rom. gr. orient, ori gr. cat? e bucovi-nenu, ori banatianu, ori ardelénu seu ungurenu? ci numai, óre e cutarele intr'adeveru studinte romanu si aievea lipsit? De aici s'a si tem-platu, ca intre ajutorati au fostu uneori cate doi gr. res. si numai unu gr. unitu.

Cá prin trécatu insemnu, cumea acestea vi-site s'a templatu si se tempila totudeuna numai in tempulu liberu, conoesu spre acest'a prin le-gile domestice, si anume mai cu séma domineca si in serbatori dupa s. liturgia, seu uneori pre-timpu mai scurtu si atunci candu órecare romanu petrecatoriu in Vien'a doresce a'si impru-mutá vreo carte romanésca din bibliotec'a teolo-giloru. — Cu atari ocazionali apoi nu numai stu-dintii si alti barbati romani nenumerati, de totu rangulu si de tóta pusetiunea si confesiunea, ma chiaru si dintre domnii ca i compunu „maio-ritatea" contraadresistiloru mai multi avuia condescindintia, de a visita pre locuitorii ace-storu „cuiburi ale intunerecului" cum intituléza dd. contra adresisti seminariulu nostru. Orice visite apoi, era deschisit cele din domineci si serbatori cá mai numeróse au fostu — precum dd. replicanti bine sciu — si sunt inspectiunate de superioratu si respective de subsrisulu. Prin urmare aici nu s'a potutu „plasmui" nici o fapta de ale intunerecului, si acest'a expresiune a Replicei, ca pre o denunciare tendintiúsa si purcésa in casula celu mai bunu din nesocot-nia subsrisulu spera, ca cu elu impreuna totu romanulu binesimtitoru o va respinge cu indig-natiune.

Se mi se erte, déca in contra sentintie din Evangelia: „Se nu scia stang'a, ce dà drépt'a", sum nevoitu spre intarirea celoru de susu si din precautiune facia cu o posibila interpretare despicatória de peru a produce fapte si a revelá si cateva nume cá de exemplu. Asié intre cei ajutorati in tipulu indegetatu au fostu p. t. domnii: I. Ioasius, prof. la gimn. gr. or. din Brasovu; N. Bumbaciu, prof. la gimn. din Craiov'a, de nascere banatianu; P. Rotariu, co-laboratoru primariu la „Albin'a"; N. Nichito-viciu, bucovinéu; N. Tati'a, feturu de tipo-grafu trimis in afara din partea tipografiei archidiocesane din Sibiu si altii. Nu potu se nu amintescu despre cesta din urma, cumea zel-lulu de a se perfectiuná in artea sa ducundulu la Paris, acolo morí, si inca — precum foli in-sciuntiati din fontana secura — morí de tóme, de órace coplebindul i stranitate lipsele, n'a mai avutu sermanulu si in Pasu pre clericii „jesuiti" dela St. Barbar'a, cari se'si rumpa dela gura, pentrucă se i pôta tinde ajutoriu.

Eca, Onorate Lectoru alu „Albini", ace-steia sunt jesuitii romani, acest'a e scopulu loru si „midilócele degradatòie si condemnavere", ace-steia faptele si „intentiunile loru cele confesiunali!" Din aceste pucine aieptari te vei poté orientá de ajunsu despre mesur'a adeverulni si evitati toturorul celoralte descarcature, ce se mai facu in Replica asupra seminariului gr. c. centr. dela St. Barbar'a, si mi-vei scusá intre-barea: óre la o atare esplciatiune, ca cea din Replica, ba la o atare intortocare a cuventelor celoru mai simple si mai chiare si a faptelor celoru mai umane, nu s'ar poté cu totu dreptul aplicá poesiár'a „Albin'a si paingenulu" publicata in Nr. 13 alu „Sionului romanescu"?

Vien'a 4 Iuliu 1867.

Dr. Gregoriu Silasi, m. p.
redactorul „Sionului rom." si prefectu de
stud. in semin. gr. cat. centr.

municati) si afurisiti formalu dela impartasirea cu episcopii canonici.

Din contra, dle ministru, acestorui episcopi osenditi li se aplică mai vertosu canonulu alu 15-le alu sinod. 1-iu si 2-le, si canonulu alu 3-le alu sinod. 3, éra mai multu de catu atat'a, sunt vinovati inaintea S. Evangeliu, care dice, ca celu ce nu asculta de bisericu se fia cá unu paganu si vamesiu. Ba inca ei facia cu S. E-vangeliu, au furat episcopiile, ca-ci acést'a dice, ca cine nu intra pe usie in statululu oiloru furi sunt si talchari, de aceea nici sunt ei ascultati, de óre ce fugu oile de densi!!

Asié dara, dle ministru, nisoe asemenea e piscoli, care de altmintrea au cadiutu si sub afuriseni'a canon. 30 apostolicu, cá ceia ce au facutu pactu cu puterea lumésca contra consti-tutiunei bisericiei apostolice si sinodice, nisce a-semenea nu sunt aparati de sf. canóne, ci mai virtosu condamnati, ca-ci ei sunt si eretici, din momentulu oandu s'a adunatu in pseudo-sinodu, nu mai multu in numele lui I. Chr. ci alu lui Cuza, adica elu stapanirei lumesci; ca-ci a resoná, cum facu archiereii shismatici, ar insemná cá sf. canóne se acopere pe criminalisti. (Va urmá.)

(Societatea literaria din Bucuresci.) Com-pleteanduse numerulu membrilor societatii lite-rare romane, conformu regulamentului pentru formarea acestei societati, republicamu numele toturorul membrilor acelei societati: Dnii Dr. Hodosi si A. Romanu, din Maramuresiu. Dnii. T. Cipariu, G. Manteanu si G. Baritiu din Transilvani'a. Dnii Mocioni si Babesiu din Banatu. Dnii Hajdeu (tatolu), Gonata si Strejescu, din Basarabia. Dnii. Carajani si Casacovici, din Macedonia. Dnii. V. Aleșandri, C. Negruziu si V. Al. Ureche, din Romani'a de peste Milcovu. Dnii. I. Eliade Radulescu, A. Treb. Laurianu, (C. A. Rosetti retrasu) si I. C. Massimu, din Romani'a de dinoóce de Milcovu.

Craiova, in Iuniu a. c. — Este inca viua impresiunea ce a produs tractarea cea scandalósa, de catra curtea juratiloru, a proce-sului renumitului Liebrecht, fostulu siefu alu telegrafului si postelor, celu mai mare ja-fuitoriu de bani publici si privati, sub corup-tulu gubernu alu lui Cuza. Si intr'adeveru, ca o mai mare lovitura moralitatii publicie neci ca se potea dâ, precum s'a datu prin acuitarea séu absolvarea acelui criminal. Afara de advocati, cari incal si-au luetu resplat'a osteneleloru sale, de si au aparatu o causa nedrépta, cu totii, procurorul, presiedinte, jureti, toti pana la unu, se dice, ca au fostu mituiti si cumparati. Si nece ca s'a potutu intemplá altmintrea achitarea unui furu publicu atatu de cunoscutu. Apoi cá se fia scandalulu si mai completu, dupa termi-narea sesiunei si enunoiarea verdictului, s'a datu unu banchetu, carele a tienutu tóta nótpea pana in diu'a alba, la care au participat si oficerii garnisonei*) cu band'a militaria, cu toaste etc. redicate in onórea scapatului. A doua di crimi-nalele, devenit u inocente, s'a primblatu prin orasul chiaru cu acea trasura, cu care fù primitu cu ceteava dile mai nainte Principele domnitoru la intrarea sa in acestu oras. Daca nece cur-tea de jurati nu mai presinta o garantia pen-tru justitia, apoi nu scim unde ne vomu po-menii. Se mai dice, ca tóte cele urmate aru fi fostu o demustratiune contra lui 11 Februarie. Guvernul a tramis o ancheta (cerchetare) mio-sta, pentru amesteculu militarilor si pentru por-tarea procurorului si a presiedintelui curtilor. Lu-me astépta se véda ce va resultă din acést'a. — Cine vré se cunoscă mai de aprópe cele pe-trecute cu ocaziunea acestui procesu, ceteasca jurnalulu „Adeverul" de aici, seu macaru „Sen-tinel'a" din Bucuresci. Apoi inca bietulu redac-torul alu „Adeverul" dete de nevoia, trasu fiindu in judecata de catra cei cu musc'a pre ca-ociula.

Dupa o primavera cam secetósa urmă unu timpu cu ploi si adesea cu fortune. Cerealele sunt pre frumóse. Vietualele au inceputu a soa-dé totudeodata in pretiu.

Ecasimenele scolastice decurgu cu satisfac-tiunea celoru ce le visitéza.

La situatiune. Cele ce se petrecuta de curundu atatu in Franci'a catu si in Dan-imarca ne silescu a crede, ca orizontele politice incepe a se acoperi de nori amenintatori de pace. In corpul legislativu alu Franciei se primira mai cu totalitate de voturi cele vro 158 milioane spendate pentru inarmare dela caus'a

*) Liebrecht avea rangu de majoru.

Luxemburgului incóce. Asta unanimitate presupune, ca în Francia s'a deschis ușa lui Jules. La că în corpul legislativ se fac urmări mari, ca regimul ar fi de personal și face de lipsa regimului liberal cu responsabilitate ministerială, că Francia se nu mai patia jigniri de onoare, cum se intenționează căuza Meosicului, a Schleswigului și a Prusiei, care au totu rosu la influența diplomatică a Franției, care scădamentul trebuie acum reparat. — Astă vorba alui Thiers și alui Jules Favres, desi fă escusata de min. Rouher totu atunci, totusi se luă în considerație de către imp. Napoleon, care îndată dăde ordin, că la fiacarea regimentelor de infanterie se mai redice cete 2 companii. Astă miră, cumea să sositu timpulu transitionii la o politica de acțiune. Întrebarea e numai despre cestiușa, care e mai calificată de a provoca întrevirea armelor franceze. — Fiindu-Sultanul în Paris la expuseniunea ouă Faud-Pasie, este avută conferință cu primariul min. franc. Moustier. Faud ei declară, că Sultanul e rezolut să nu suferă neci unu amestec străin sau neci în cauza Cretei neci în alte cause interioare; Pôrtă va face totu bune și rezultatul său va arăta diplomatiei. Întraceea machinările propagandei muscalești, care acția focul în totu partile Turciei, între slavi, potu se deschide ușa catu mai curându întrevirii și a Franției în orient, pentru o pana candu nu se va pune stăvila propagandei panslavistice, Europa media-occidentală nu e secuă de pericolul de ași vedea amenintarea libertății și viitorului ei. Orientul dăra și punctul său mai delicat al inflației europene, și totu celelalte porniri se facu totu cu rezervele de a nu se perclită interesele civilizației Europei în orient.

Impregiurarea, oa Prusia ar fi inchisă și ușa cu Rusia nu eschide neci decum rezervarile Prusiei pentru cauza orientală. Chiar de sărăci se incepe vreunu resbelu din cauza Schleswigului între Franția, Prusia și Danemarea, elă va respondă cu rezultatele finale totu în orient.

Cuventarea împ. Napoleonului la împărtirea premialor dela expuseniune.

Domnilor! Dupa un interval de două spredie ani viu pentru a două ore, că se împartesc recompensele acelora cari s'au deosebitu mai multu în acele lucrări cari înălvătării națiunile, înfrumuseță viațea și îndulcesc moralurile.

Poetii din antichitatea celebrată cu strălucire jocurile solemnne în cari diferențele poporele ale Greciei veniau se dispute premiile alergării. Ce ar dice că astăzi daca arăsi la aceste jocuri olimpii ale lumii întregi, în cari totu poporele, luptându prin inteligență, paru să se arunca de unadăta în infinita cariera a progresului, către unu idealu de care se apropie neîncetata fară sălu pută ajunge vreunadă?

Din totu unghiuile pământului, reprezentanții științei, ai artelor și ai industriei, au alergat pe întrecute, și se pote dice că poporele și regi au venit se onoreze silintele muncii, și prin prezentă loru se le incoronează cu una idee de conciliare și de pace.

In adeveru, în aceste intruniri mari cari arăpare că n'au de scopu de catu interesu material, se degagăză în totu deuna una idee morală din conursul inteligenților, idee de concordie și de civilizație. Națiunile apropiindu-se, iuvatia a se cunoște și a se stima; urele se stingă, și acestu adeveru se acreditează din ce în ce mai multu, că prosperitatea fiacarea tiere contribuește la prosperitatea tutulor.

Esponțiunea din 1867, se pote numi cu dreptu cuventu universale: căci ea întrunesc elementele tutulor bogatiilor globului: alături cu cele din urmă parficiunari ale artei moderne, aparțin produsele celor mai vechi timpuri, astfel că ea reprezintă de una data geniul tutulor secolelor și alu tutulor națiunilor. Ea este universale: ca-ci alături cu minunele pe cari le produce lucrul pentru cative, ea s'apăre ocupată de aceea ce reclama trebuințele multimei. Nici unadăta interesele claselor laborioase n'au destuptat una solicitudine mai vina.

Trebuințile loru morale și materiale, educație, condițiile de existență efervescentă, combinațiile cele mai fecunde ale asociațiunii, au

fostu obiectul unor cercetări pline de patință și alu unor studii serioze. Astăfătu totu ameliorația merge de frunte. Dacă știința, supuindu-mări, liberă muncă, cultură și sufletul, infrenându-viciurile, prejudiciile și pasiunile vulgare, liberă umanitatea.

„Se ne felicităm, domnilor, că amu primitu între noi pe cei mai mulți dintre suverani și principi ai Europei, și atati vizitatori. Se simă mandri, asemenea că le amu arătatu Franția astăfătu după cum este, mare, prosperă și libera. Trebuie se fă cineva lipsită de orice credință patriotică pentru că se și inchide ochii înaintea evidenției pentru a nega prosperitatea sea, și nu cunoște instituțiile săle, cari care unadătoleră pana la licență, pentru a nu vedea libertatea întrinsă.

„Strainii au putut apărea acăsta, Franția una dată atatu de neastemperată și aruncându-neastemperările sale dincolo de frontiere, astădi laborioasă și linistică, în totu deuna fecunda în idei generoase, apropiindu-geniul său la minunile cele mai variate și nelasanduse nici unadătoleră a se molesi de placerile materiale.

„Spiritele atente, au putut ghici fără dificultate, că cu totuă desvoltarea avută, cu totuă dorința de a ajunge la una viață bună, fibră națională este în totu deuna gata că se vibrează înădăta ce este vorba despre onoare și patrie; înse că aceasta nobila susceptibilitate nu poate inspira vreună temă pentru repausul lumii.

„Acea oară au traitu câteva minute între noi se duca în tiere loru o drăguță opinie despre noi; se fă incredintări despre simțimentele de stima și de simpatie ce întreținem pentru națiunile străine, și despre sinceră noastră dorință de a trai în pace cu dinsele.

„Multiimescu comisiunei imperiale, membriloju jurilui și deosebitelor comitete despre zelul, inteligență ce au desfășurat în înălinirea misiunii loru. Le multiimescu asemenea în numele principelui imperial, pe care am fostu fericiți că sună asociezu, cu totuă tineretă sea, la aceasta mare întreprindere despre care își va aduce aminte.

„Esponțiunea din 1867, va însemna, speru una nouă era de armonie și de progres. Încăzintă că provindintă binetcuvintăza silintele tutulor acelora care că noi, voiesc binele, credu în triumful definitiv al marilor principii de morală și de justiție cari satisfacundu-totu aspirațiile legitime, singure potu consolida tronurile, înaltia poporului și înobila umanitatea.“

Acestu însemnatu discoursu rostitu de către celu mai mare monarh alu globului, a fostu întreruptu la fiacarea paragrafu de cele mai vii aplauze. Imperatorele are una voce sonoră, vorbește forte deslușită și cuvintele săle au fostu audite din locurile cele mai departate ale palatului, dice d. Aurelianu.

Novissimum. În România se pregătesc serbari pentru 1-a Aug. și se înfintă săoștări pentru întreținerea studenților români la studia superioare din provinciile, locuite de români. Consiliul judecătorie din Galati desfășoară ceteva stipendii respective. O societate numita „Transilvania“ pentru asemenea ajutoră se înfintă sub președintia D. Papu Ilarianu. Asemenea afecțiuni voru răsuță totu metechnele escolastilor. De către ne vom ajuta ne va ajuta și Ddieu!

Nr. 267—1867.

1—2

C O N C U R S U .

La gimnasiul din Blasius se deschide cu începutul an. 1867/8 cursu de învățătură a) în desemnă, și b) în artă gimnastică, spre care scopu s'au asigură două posturi de învățători.

Pentru ocuparea acestoră se deschide concursu și a nume pentru învățători în desemnă cu renumerație anuală de 500 fl. v. a., era pentru învățători în artă gimnastică cu remunerare anuală de 400 fl. în rate lunare.

Doritorii de a ocupa unul din posturile aceste se și tramează concursurile proiectate cu documente de calificare și portare la subscrise directiune pana în 15 Aug. cal. nou.

Blasius în 11 Iuliu 1867.

Directiunea gimnasiului sup. gr. c.

Nr. 94/1867 piset.

3—3

Escriere de concursu.

După ce în urmă scrierile de concursu die 24 Marte a. c. Nr. 40 pentru ocuparea stațiunii medicale de Phy-sicu montanu în Rossia de munte cu espirarea terminului de 20 Mai a. c. numai doi concurenți s'au insinuat, astăzi în urmă decisiunii comitetului fondului pisetale de Abrudu-Rossia din 18 Juniu a. c. se scrie prin acăsta un altu Concursu de nou, și competitorii se înșinuă, că cu stațiunea acăsta e impreunat unu salaria anuală de 750 fl. unu întretinere de calu, de pensiune după normele custodice pentru oficialii montanistici.

Doritorii de a ocupa acăsta stațiune au și substerne cererile loru documentate, în carii e a se arăta cunoștința perfectă a limbii romane, germane și maghiare pe calea superiorilor sui, la direcționea subscrisea celu multă pene 'n 30 Augustu 1867.

Dela direcționea fondului pisetale.

Abrudu in 19 Juniu 1867.

Basilu Bociota Motiu Dimbulu, presedintele fondului pisetale.

Escriere de concursu.

La gimnasiul român greco-catolic din Nasaudu cu începutul anului scolaric 1867/8 sunt de a se ocupa patru stațiuni profesorale, pentru care se scrie concursu pana in 15 Augustu 1867 inclusiv. Cererile sosite mai târziu nu se vor considera.

Salariul anual alu unui atare profesor este 600 fl. v. a., apoi locuința naturală acceptabile, său 60 fl. v. a. că relută de locuință.

Doritorii de a ocupa unu atare postu de profesor, în cererile loru îndreptate către „comisiunea administrativă de fondurile scolare din Nasaudu“ pre lungă acluzarea atestatului de botz, au a documenta cu testimoniile legali:

1. Cumea sciu perceptu limbă română, care este limbă învățamentului.

2. Cumca au absolvat studiile gimnasiale și au depus esamenul de maturitate cu succesu bunu, precum și că au absolvat cursul filosofic la vreuna facultate filosofică și au depus esamenele de profesor cu succesu bunu.

3. Cumca pana acum au avut una portare bună morală și politică.

Cei, cari pre lungă limbă română cunoscu perceptu și limbă germană și maghiara, apoi cari voru fi sierbi să sierbeschă că profesori cu succesu dorită la alte gimnasi — se voru preferi.

Nasaudu in 28 Iunie 1867.

Din siedintă comisiunei fondurilor scolare.

2—3 Presedintele Florianu.

Provocare cu bună.

Colu care a luat dela suscrisulu ceasornicul cu angira și lantul de aur cu cuvintu, că e insarcinat de către D. Iosifu Maurer spre acăsta, e provocat, că se vina la suscrisulu spre a incungația alte neplăceri, de cari că pe unu barbat de onore cunoscută în persoană vrea alu scuti.

Iosifu Biro, orlogieru.

Cea mai nouă

sistema de scriere frumoasă și curentă, prin care fiasce-carele, chiar și astfelii de indi-vidi, cari nu au nici unu talentu spre scriere, trebuie să se castige în

8 ore de instruire o scriere frumoasă.

Suscrisulu, carele da acăsta instructiune, se retine de orice laudă a sigurei sale metode de instruire, si da locu se vorbesc resultatele dobândite pana acum, care se află la densulu și stau fiacaruia spre dispusetiunea de a se pută convinge.

Pe lângă scriere germană și latină (cursiva engleză) se pote învăța cu desversare totu în timpu de 8 ore de instructiune și totu după același sistem și scriere gotică-ronde-batarde și română.

Onorariul pentru învățarea unuia din feluri de scriitori numite mai susu face 5 fl. v. a.

Instruirea se pote da, după dorință fiacaruia, și afară de casa.

Ferdinandu Leidesdorf, profesor de caligrafia.

Locuția: strada nouă de diosu Nr. 431.

Cursurile la bursa in 16. Iuliu 1867 sta asia:

Galbini imperatesci — — 6 fl. 4 cr. v.
Augsburg — — — 124, — "